

Voorzitter

Vandaag behandelen wij de begroting 2019. De eerste Zero Based Begroting met ook nog eens de veranderingen volgens de wettelijke richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Geen makkelijk taak voor de raad om de begroting van voorgaande jaren te vergelijken, maar ook om de posten terug te vinden zoals wij dat jaren gewent waren. Laten wij het daarop maar houden. Zero Based begroten is uitgangspunt en daar moeten wij aan wennen. De raad is verantwoordelijk voor het beleid, sturing en de controle, daarom stellen wij in een raadsbrede motie voor, om samen met het college en directie 2019 als een proef jaar te zien en met elkaar in gesprek te gaan, hoe wij als raad de uiteindelijke invulling willen zien.

Balans ziet in deze begroting een aantal zaken vanuit het coalitieakkoord “Buiten de gebaande paden” terug komen. Dit zijn plussen voor onze burgers. Denk hierbij aan de afschaffing van de hondenbelasting, het niet verhogen van de rioolbelasting en indirect het afschaffen van de parkeergelden in e vorige periode. Uiteindelijk past dit allemaal binnen een sluitende begroting en is het college ook tegemoet gekomen aan de oproep van de provincie ten aanzien van de begroting. Ook al hebben wij deze periode nog een erfenis vanuit de vorige coalitie te verwerken.

Voor Balans is 2019 en de jaren erna de opmaak naar nog meer aandacht uit te laten gaan naar de zelfsturing. Dat betekend een ander insteek vanuit de raad en het college, maar zeer zeker ook vanuit de ambtenaren. Binnen het Organisatie Ontwikkel Traject zal er ruimte geboden moeten worden om ambtenaren meer naar buiten te laten gaan. Zij zullen vaker in het gesprek met de burgers moeten gaan en luisteren naar hun ideeën en zorgen. Hierdoor kan het beleid ook meer draagvlak onder de bevolking krijgen.

Voor Balans is ook een intensievere samenwerking met Lijn 50 een must. En misschien moeten wij de scoop verbreden naar Simpelveld en Voerendaal. En wie weet, weten wij de samenwerking met Valkenburg weer nieuw leven in te blazen, want ook daar bespeuren wij een positieve houding. Natuurlijk kunnen wij afwachten, maar Gulpen-Wittem mag hierin zeker een proactieve rol in nemen. Een goede samenwerking in Heuvelland zorgt voor een krachtigere stem naar de drie grote stedelijke agglomeraties toe.

Gezien de gebeurtenis rond de Geul afgelopen jaar is een nauwere samenwerking met de Belgische collegae langs onze gemeentegrenzen een must. Uiteindelijk hebben wij hetzelfde kleinschalige landschap en zijn toeristen, net als in Gulpen-Wittem, ook voor hun een belangrijke inkomsten van bron. En misschien kunnen wij iets van hun leren om de massaliteit van groepen recreanten, denk hierbij aan wielclub, old-timerclubs, enz. in toom te houden.

Balans vraagt een bijzondere aandacht voor onze buitendienst. Deze is nu vooral uitvoerend bezig, maar wij kunnen veel meer uit dit team halen. Zij kunnen onze oren en ogen zijn en als ambassadeurs actief zijn. Vele gemeenten hebben de kantonniers weer in het leven geroepen. Een vaste groep buitendienst medewerkers die in hun eigen vaste kern gaan werken. Herkenbaar voor de bevolking, dat zorgt tot een verwevenheid met die bevolking.

Veiligheid voor onze omgeving en de burgers staat voor Balans voorop. Tijdens de laatste raadinformatieavond over de brandweer, werd nogmaals duidelijk gemaakt dat de locatie van de kazerne Gulpen niet ideaal is. Meteen naast het Sophianum en aan de verkeerde kant van de Rijksweg, zorgt dat de brandweer steeds vaker de vast gestelde uitruktijden niet haalt. Daarom dient Balans een raadsbrede motie in, waarin zij de portefeuille houder oproept om de Veiligheidsregio een gedegen onderzoek uit te laten voeren waar voor geheel Gulpen-Wittem de meest geschikte locatie voor een nieuwe kazerne zou zijn, zodat de gestelde uitruktijden grotendeels gewaarborgd kunnen worden.

Balans vraagt ook aandacht voor de oprukkende criminaliteit binnen Gulpen-Wittem. Afvaldumpingen komen steeds vaker voor, maar burgers voelen zich ook steeds vaker onveilig binnen hun kernen. Door de strenge aanpak in de stedelijk agglomeraties, zoeken criminelen steeds vaker het Heuvelland op en creëer je een waterbedeffect. Samenwerking met de buurtgemeente is hierin een must, anders weten criminele heel snel het lek in actie ne beleid te vinden.

Na de laatste aanbesteding is het openbaar vervoer niet meer het meest optimale reis middel van en naar de kleine kernen. Toch bied het openbaar vervoer kansen om mensen uit de auto te krijgen. Zo roept Balans het college op om toch vaart te maken met de toeristenpas, die ook nog eens een extra functie kan krijgen om museumbezoek te stimuleren. Waarom is het in het buitenland wel mogelijk om overal gratis naar toe te reizen en korting te krijgen. Misschien kunnen wij een deel van de toeristenbelasting beschikbaar stellen om deze wens te verwezenlijken. Maar denk ook eens aan het meer inzetten van openbaar vervoer bij evenementen. De Hubertusmarkt is hier een voorbeeld van.

Balans vraagt ook aandacht voor de veranderen weggebruikers binnen het Gemeente VerVoers Plan. Er komen steeds meer elektrische auto's en fietsers. Oplaad punten hiervoor zijn dan zeker een must. Maar denk dan ook aan goede parkeerfaciliteiten voor fietsers binnen onze toeristische kernen. Zodanig dat het veilig stallen gewaarborgd wordt.

Balans vraag ook aandacht voor veilige schoolrouten binnen het GVVP. Deze kunnen in overleg met de zelfsturingsgroepen opgehaald worden.

Toerisme is de sterkste economische pijlers van onze gemeente. Er liggen veel kansen, maar ook bedreigingen. Velen kunnen opgepakt worden in het samenwerkingsverband lijn 50, maar ook met de andere Heuvelland gemeente. Denk hierbij aan de arbeidsmarkt binnen het toerisme. Deze staat onder druk en nu al worden er grote tekorten geconstateerd. Het is misschien een idee om samen met de andere gemeente en de horeca ondernemers een soort opleidingsomgeving te creëren binnen het Agro

Leisure Park te Nijswiller. Het mes snijdt aan twee kanten. Er is weer een opleiding, om jonge mensen enthousiast te maken voor de beroepen binnen de horeca, er is weer een leeromgeving in het voormalige Sophianum en Alp kan de nieuwe studenten in een horeca / Leisure omgeving kennis laten maken met hun beroep voor de toekomst. Hierdoor wordt het Agro Leisure Park ook een interessante en commercieel aantrekkelijke omgeving om je producten te laten promoten.

Sinds dit jaar zijn wij Cittaslow gemeente. Cittaslow omarmd de kleinschaligheid van het landschap. Dat landschap is door de eeuwen heen door de natuur en de agrariërs gecreëerd. Ook nu dragen de agrariërs bij aan het in stand houden van het landschap. Toch is Balans van mening dat wij alert moeten zijn voor die toekomst van onze jonge agrariërs. Wij roepen het college op om met de jonge agrariërs in gesprek te gaan. Hoe kunnen wij met het behoud van het kleinschalig landschap, hun toch een toekomst bestendig bestaan geven binnen hun eigen leefomgeving.

Gulpen-Wittem mag trots zijn op het behoud van het Sophianum voor de regio. Het Sophianum heeft een regionale uitstraling naar het Heuvelland toe. Maar er zijn meer mogelijkheden voor onze gemeente. De komst van de EinsteinTelescoop kan tot nog meer hoogwaardig onderwijs in de regio leiden. Er kan een sterke driehoek ontstaan tussen Maastricht, Aken en het Heuvelland. Aan de andere kant is er steeds meer vraag naar beroepen met een lagere opleiding voor mensen. Balans ziet kansen voor onder andere statushouders die voor deze markt opgeleid kunnen worden. Balans roept het college op om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze groep bij de arbeidsmarkt te betrekken.

In 2019 staat de evaluatie van ons accommodatiebeleid op het programma. Balans roept het college op om hier alle stakeholders bij de raadplegen. Neem tijdens deze sessie ook de jaarlijkse evaluatie van het subsidiebeleid mee. Accommodatie voor verenigingen is must om een dorp leefbaar te houden. Door het wegvallen van de horeca moeten wij nieuwe wegen zoeken om verenigingen en adequate huisvesting te bieden. Balans dient voor de kern Nijswiller een raadsbrede motie is om de voormalige kantine van SV Nijswiller i.o.m. de stuurgroep verenigingen Nijswiller om te turnen tot een breed maatschappelijke voorziening

Gulpen-Wittem kenmerkt zich als de 5-sterren gemeente. Toch stralen wij dat op een aantal plaatsen niet uit. Als Balans naar de kern Gulpen kijkt wordt hier toch erg veel bestrating en asfalt geconstateerd. Meer groen kan die uitstraling verbeteren. Als wij naar de uiteindelijk invulling van het centrumplan kijken, mag hier meer aandacht naar toe gaan. De aanleg van het parkje bij de voormalige Timpaan kan ook bijdrage aan een positievere uitstraling. Wat is trouwens de stand van zaken rondom de Toeristen kerk. Heeft er al een inventarisatie plaats gevonden hoeveel verenigingen daadwerkelijk naar de toekomst toe binnen de Toeristenkerk willen participeren? Wanneer mag de raad de eerste ontwerpschetsen van de toeristenkerk zien. Uiteindelijk kan dit invloed hebben op de inrichting van de ruimte tussen Toeristenkerk en gemeentehuis. En dan vraagt Balans in een motie aandacht voor het plein tussen Mosaqua, voormalig Primosa en de Sporthal. Ook hier mag voor ons vergroening toegepast worden.

Dagelijks 30 minuten aan sport doen is goed voor je gezondheid en draagt bij aan het welzijn. Veel burgers doen dit binnen onze gemeente door 30 minuten stevig te wandelen of de rennen. Maar dan lopen zij tegen een probleem aan. Een aantal paden, die als een verbinding fungeren hebben geen verlichting en zijn vaak in slechte staat. Daarom dient Balans een motie in, om in overleg te treden met de kern overleggen. Samen met hun de meest noodzakelijk paden inzichtelijk te maken en met een voorstel naar de raad te komen om duurzame en slimme verlichting toe te passen, daar waar nodig. Op veel van deze paden ligt vaak al de infrastructuur in de grond. Balans vraagt ook nadrukkelijk naar het onderhoud van deze paden. Voor wegen heeft de raad een planning overzicht gekregen, maar wandelpaden komen hierin niet naar voren.

Binnen steeds meer kernen ontkoppelen wij het riool. Hemelwater komt steeds meer in onze beken terecht. Vanuit Klimaatconferentie komt naar voren dat Nederland meer voorbereid moet zijn op wateroverlast door hevige regenval. Daar moet Gulpen-Wittem aandacht voor hebben. Samen met andere partners dienen wij het stroomgebied van de Gulp en de Geul op korte termijn onder de loep te nemen, zodat wij onze burgers droge voeten kunnen behouden.

Bij de realisatie van het nieuwe stamrioel door Eys, verwachten wij een goede communicatie en interactie met de burgers en ondernemers aan het traject, waarbij ook meteen gekeken wordt na het wateroverlast bij grote regenval binnen het dal van de Eyserbeek.

Binnen afvalbeheersing heeft Gulpen-Wittem een zeer grote sprong gemaakt. Van het slechtste jongetje in de klas, is Gulpen-Wittem het beste jongetje van de klas geworden. Wij bieden het meeste plastic afval aan en bij restafval het minste. Zelfs als enige gemeente ruim onder de 100 kilo grens. Een compliment voor de burgers en wij zijn als Balans ook van mening dat de burgers de revenuen mogen ontvangen.

Vorige maand hebben wij de woonvisie vastgesteld. Dat betekent dat de wethouder meteen aan de slag kan gaan met de stakeholders. Aandacht voor starters en alleenstaande ouderen dient hoog op de agenda te staan als hij in gesprek gaat met de woonstichtingen. De vraag naar deze woningen blijft hoog. Maar ook duurzaamheid mag hoog op de agenda staan. En waar staat duurzaamheid op de agenda van de vele particuliere huiseigenaren? Welke steun kunnen zij verwachten vanuit de overheden.

Al met al is de begroting 2019 een klein boekwerk, maar staan wij met zijn alle toch weer voor een grote uitdaging. In gesprek gaan en blijven met onze burgers staat hoog op de agenda van Balans. En dat kan trajecten samen oppakken.

De moties heb ik binnen onze algemene beschouwing behandeld. Deze spreken voor zich en kunnen in het 1^e termijn nader toegelicht worden.